

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/303/2019
Identifikačné číslo spisu:	4202899671
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4202899671.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. Kinczera, bývajúceho v I., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Roman Blažek, s.r.o., so sídlom v Komárne, Pohraničná č. 898/4, proti žalovanej J. Q., bývajúcej v A., zastúpenej JUDr. Stanislavom Pavolom, PhD., advokátom, so sídlom v Bratislave, Šancová č. 58, o zaplatenie 33.816,57 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9C/63/2002, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. mája 2018 sp. zn. 8Co/606/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom zo 14. júna 2016 č. k. 9C/63/2002-451 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 17.967,10 Eur. Vo zvyšku sumy do 45.509,91 Eur uplatnený nárok zamietol. Žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná a jej bývalý manžel si v minulosti postavili na vlastných pozemkoch v B. na parc. č. 3755/2 o výmere 800 m² zastavaných plôch stavbu predajne so súp. č. 3024, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v katastri nehnuteľností pre okres, obec a k. ú. B. na LV č. XXXX nebytové priestory, predajne - autosalón. V uvedenom prípade sa jednalo o novostavbu vybudovanú na základe vydaného stavebného povolenia priamo žalovanou a jej manželom niekedy okolo r. 1993. Následne predmetné nehnuteľnosti užívala výlučne len žalovaná na základe zmluvy o nájme týchto nebytových priestorov zo 17. novembra 1995 uzatvorenej medzi prenajímateľom T. Q., bývalým manželom žalovanej a žalovanou, ktoré nehnuteľnosti boli pôvodne vedené na LV č. XXXX s tým, že v zmysle tejto zmluvy bol nájom uzatvorený na dobu 10 rokov do 31. decembra 2005, kedy bolo v čl. 4 dohodnuté nájomné bezplatne. Súd prvej inštancie mal preukázané, že v tomto konaní bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu T. Q. - ABC CAR SHOP. JUDr. Szücs bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu, ktorý uvedenú nájomnú zmluvu vo vzťahu k žalovanej nevypovedal do ukončenia nájomného vzťahu, a to do 31. decembra 2005. Do tej doby platila uvedená nájomná zmluva vrátane všetkých dojednaní z tejto zmluvy o tom, že tento nájom za obdobie do 31. decembra 2005 je bezodplatný. Žalovaná vydala uvedené nehnuteľnosti až 6. mája 2008 na základe

odovzdania nehnuteľností I. B., ako je zrejmé z č. I. 199-201 a zo ZP na č. I. 204-206 súdneho spisu. V zmysle uvedeného preto súd prvej inštancie určil sumu bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k nebytovým priestorom, celkom za obdobie 28 kalendárnych mesiacov a za 4 dni (od 1. mája 2008 do 4. mája 2008 vrátane), ktoré žalovaná užívala od 1. januára 2006 do 4. mája 2008, nakoľko dňom 5. mája 2008 už bol povolený vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy, ktorou žalobca scudzil nehnuteľnosti, a preto podľa súdu prvej inštancie už žalobcovi nesvedčil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie pri určení sumy bezdôvodného obohatenia vychádzal z toho, že predmetné nehnuteľnosti boli jednak stavebne účelovo určené ako nebytové priestory, boli vybudované za týmto účelom priamo žalovanou a jej manželom, súvisle tieto priestory boli využiteľné a aj sa využívali zo strany žalovanej na uvedený účel a okrem bežných nákladov nebol preukázaný zlý stavebnotechnický stav, ktorý by jej mal brániť v ich plnohodnotnom využívaní. Podľa okresného súdu o faktickom stave a využiteľnosti priestorov svedčí to, že jednak samotná žalovaná na výzvu SKP sama dobrovoľne priestory nevydala a v neposlednom rade o tom svedčia aj písomné podania Daňového úradu Trenčín, že aký príjem dosiahla samotná žalovaná z využívania nebytových priestorov, ako je zrejmé z daňového priznania žalovanej za r. 2001 - príjem: 20.059.329 Sk, výdavky: 19.947.297 Sk, za rok 2002: príjem: 23.251.636 Sk, výdavky: 23.106.375 Sk, za rok 2003: príjem: 23.590.831 Sk, výdavky: 23.194.360 Sk, za rok 2004: príjem: 26.130.469 Sk, výdavky: 25.699.483 Sk, za rok 2005: príjmy: 3.493.750 Sk, výdavky: 3.440.011 Sk, za rok 2006: príjmy: 256.830 Sk, výdavky: 270.835 Sk, za rok 2007: príjmy: 114.699 Sk, výdavky: 95.616 Sk, za rok 2008: príjmy: 170.913 Sk, výdavky: 13.759 Sk. Súd prvej inštancie nesúhlasil s obranou žalovanej v tom smere, že po ukončení nájomného vzťahu po 31. decembri 2005, a to od 1. januára 2006 čakala na ukončenie súdneho sporu o neplatnosť vyššie uvedenej kúpnej zmluvy. Podľa okresného súdu je daná argumentácia irelevantná, nakoľko dňom ukončenia nájmu po 31. decembri 2005 jej nesvedčil žiadny titul na bezplatné využívanie nehnuteľností a navyše, bola zo strany SKP JUDr. Olivera Szücsa k tomu aj vyzvaná na vyjadrenie, a preto podľa súdu prvej inštancie svojvoľne využívala nehnuteľnosti za účelom dosiahnutia nemalého príjmu z podnikania.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej a j ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. mája 2018 č. k. 8Co/606/2016-582 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti ohľadom zaplatenia sumy 15.849,47 Eur spolu s požadovanými úrokmi z omeškania a v časti náhrady trov strán sporu zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.849,47 Eur spolu s úrokmi z omeškania 13 % ročne zo sumy 522,04 Eur od 5. februára 2003 do zaplatenia, 12 % ročne zo sumy 15.327,42 Eur od 19. februára 2004 do zaplatenia a 8 % ročne zo sumy 14.688,78 Eur od 27. júla 2008 do zaplatenia a vo zvyšnej napadnutej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,62 %, o výške ktorého rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čo do posúdenia jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia čiastočne dôvodne podané, rovnako tak v časti nároku na požadovaný úrok z omeškania, keď nedôvodné je len čo do časti počiatku požadovaného úroku z omeškania, vzhľadom k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu. Uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nerešpektoval pokyn odvolacieho súdu v jeho predchádzajúcom uznesení a platnosť alebo neplatnosť nájomnej zmluvy žalovanej zo 17. novembra 1995 neriešil. Na platnosť nájomnej zmluvy odpoveď nedal, keď len skonštatoval, že ju správca konkurznej podstaty JUDr. Szücs nevypovedal a platila vrátane všetkých dojednaní do 31. decembra 2015. Záver, že nájomná zmluva platila zdôvodnený podľa názoru odvolacieho súdu nie je a teda súd prvej inštancie sa opakovane nevysporiadal s tvrdeniami žalobcu v podanej žalobe o ním označených dôvodoch neplatnosti nájomnej zmluvy. Predmetom odvolacieho konania preto ostali nároky žalobcu za dve prvé obdobia. Odvolací súd mal za to, vychádzajúc zo zmluvy o nájme a z vyjadrenia prednostu Mestského úradu v Komárne, že k uvedenej nájomnej zmluve medzi žalovanou ako nájomcom a T. Q. ako prenajímateľom nebol udelený (pre chýbajúcu žiadosť) súhlas Mesta Komárno k prenájmu nehnuteľností v zmysle citovaného § 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, čo robí túto zmluvu neplatnou. Ďalším dôvodom neplatnosti tejto zmluvy o nájme bolo aj to, že v čase jej uzatvorenia nebola zavkládovaná dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo 17. novembra 1995 uzatvorená medzi žalovanou a T. Q., podľa ktorej predmetné nehnuteľnosti patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a mali zostať výlučným vlastníctvom T. Q.. V čase uzatvorenia dohody tak jej predmetom bolo plnenie nemožné. Vychádzajúc zo zásady, že cudziu vec možno užívať len na základe zákonného oprávnenia a za náhradu, mal potom odvolací súd za

to, že základ nárokov žalobcu je daný a nie je rozporný s dobrými mravmi. Čo sa týka požadovaného bezdôvodného obohatenia za obdobia od 3. augusta 2001 do 31. januára 2002 (pôvodná žaloba) a za obdobie od 12. februára 2002 do 12. februára 2004 (prvé rozšírenie žaloby), ktoré obdobia zostali predmetom odvolacieho konania, mal odvolací súd za to, že žalobcom požadovaná výška bezdôvodného obohatenia nie je neprimeraná, keď zodpovedá výške nájomného, ktoré by žalovaná za dané nehnuteľnosti v tom čase vo vlastníctve žalobcu musela zaplatiť a teda pokiaľ žalobcovi nič nezaplatila, vzniklo jej bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu tým, že napriek užívaniu nehnuteľností sa jej majetok neznížil zaplatením nájomného - úhrady. Vychádzajúc zo špecifikácie žalobcu na výzvu odvolacieho súdu (bod 35.) mal potom odvolací súd za to, že za prvé uplatňované obdobie od 3. augusta 2001 do 31. januára 2002 žalobcovi prináleží ním uplatňované bezdôvodné obohatenie v sume 522,04 Eur a za druhé obdobie od 12. februára 2002 do 12. februára 2004 mu prináleží náhrada bezdôvodného obohatenia v sume 15.327,42 Eur.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), výslovne uvádzajúc vady v zmysle § 420 písm. e/ a f/ CSP. Vadu v zmysle § 420 písm. e/ CSP odôvodňovala tým, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený senát odvolacieho súdu, pretože mala za to, že v konaní pred odvolacím súdom bola vec pridelená senátu v zložení predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., no napriek tejto skutočnosti počas celého konania až do vydania rozhodnutia odvolacieho súdu, konal tento súd v inom zložení, hoci nebol vykonaný taký procesný úkon, ktorý by v súlade s ústavnými princípmi a procesnými pravidlami podľa CSP dovoľoval konať odvolaciemu súdu v zložení senátu, v ktorom konal a rozhodol o merite veci samej. V zmysle § 420 písm. f/ CSP súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces. Odvolaciemu súdu vyčíta jeho nesprávny procesný postup, ako aj nesprávnu aplikáciu príslušných ustanovení, nakoľko svoje posúdenie vykonal ústavne nekonformným spôsobom. Podľa jej názoru je právne neustojiteľný a ústavne nekonformný výklad odvolacieho súdu v spojení s § 3 ods. 1 zák. č. 116/1990 Zb. Odvolací súd na základe listinných dôkazov nesprávne aplikoval § 3 zákona č. 116/1990 Zb., pretože predmetom posúdenia merita veci nebol nebytový priestor, ale stavba a zároveň tak odvolací súd opomenul aplikovať § 2 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z.z. v spojení s § 1 písm. a/ zák. č. 116/1990 Zb. Žalobca podľa jej názoru nebol po 6. máji 2008 aktívne legitimovaný na prijatie finančného plnenia, keďže odovzdal predmet nájmu inému vlastníkovi a teda rozhodnutie je aj v tejto časti zmätočné. Za nepreskúmateľnú považovala aj časť rozhodnutia ohľadom úrokov z omeškania. Na základe uvedeného žiadala zrušiť uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Súčasne podala aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhoval dovolanie žalovanej odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP a priznať mu trovy dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty

a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania v CSP nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti dovolania - t o platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať sa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať sa vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V danom prípade žalovaná prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti odvodila z § 420 písm. e/ CSP, nakoľko mala za to, že vo veci rozhodol nesprávne obsadený odvolací senát. K § 420 písm. f/ CSP a k porušeniu práva na spravodlivý proces dovolať sa uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Tiež namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

13. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu do 30. júna 2016 považovala za vady zmätočnosti najzávažnejšie procesné nesprávnosti, ktoré bez ďalšieho viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014). Aj za účinnosti novej právnej úpravy CSP je aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá tvrdenie dovolať sa o existencii vady zmätočnosti, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

14. Dovolať sa ďalej namietala vadu konania podľa § 420 písm. e/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

15. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

16. Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

17. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je

sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

18. Ústavný súd opakovane judikuje, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. sp. zn. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02, III. ÚS 46/04, III. ÚS 46/2012, IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Je nutné dodať, že tu nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami.

19. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada prideľovania súdnej agendy sudcom (splňajúcim uvedené predpoklady) a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov „ad hoc“. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle § 420 písm. e/ CSP za nesprávne obsadený.

20. Dovolací súd predovšetkým skúmal, či vybraný senát (ne)bol v danej veci určený v súlade s rozvrhom práce a teda, či súd (ne)bol správne obsadený.

21. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

22. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona o súdoch rozvrh práce obsahuje určenie senátov, samosudcov, súdnych úradníkov a notárov poverených vybavovaním jednotlivých druhov vecí, ktoré došli na súd.

23. Podľa § 51 ods. 1 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideľujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania prideľovania vecí. Súdnym úradníkom sa prideľujú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

24. Podľa § 51 ods. 2 zákona o súdoch podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideľiť jednému z aspoň dvoch senátov.

25. Dovolateľka v zmysle uvedenej vady poukázala na to, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený senát odvolacieho súdu, pretože odvolaciemu súdu bola vec pridelená senátu v zložení JUDr. Jarmily Pogranovej ako predsedníčky senátu a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adrianu Kálmánovej, PhD., no napriek tejto skutočnosti počas celého konania až do vydania rozhodnutia odvolacieho súdu, konal tento súd v inom zložení.

26. Dovolací súd v zmysle namietaného poukazuje na vyjadrenie odvolacieho súdu, ktorý v ňom uviedol, že predmetná vec napadla na odvolací súd dňa 21. septembra 2016 do senátu 8Co v zložení JUDr. Jarmila Pogranová - predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa a členom senátu - JUDr. Vladimír Novotný a JUDr. Adriana Kálmánová, PhD. Z dôvodu, že vo veci Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo 4. apríla 2017 sp. zn. II. ÚS 70/2016 rozhodol, že postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/63/2002 bolo porušené základné právo sťažovateľa (žalobcu) podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a JUDr. Jarmila Pogranová bola práceneschopná v dobe od 22. februára 2018 do 31. mája 2018, nemohla vykonávať úkony a rozhodovať vo veci, podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Nitre na rok 2018 ju zastupoval JUDr. Vladimír Novotný ako v poradi prvý zastupujúci predseda senátu určený v tabuľkovej forme výkonu súdnictva Rozvrhu práce (časť B. Pravidlá určovania zákonného sudcu pre občianskoprávny, obchodný a správny úsek, čl. III, bod 1-3 a časť C. Tabuľková forma výkonu súdnictva), ktorý vo veci určil termín odvolacieho pojednávania na deň 24. mája 2018. Vec bola rozhodnutá odvolacím senátom na pojednávaní dňa 24. mája 2018 a v senáte 8Co v zložení JUDr. Vladimír Novotný - predseda senátu a sudca spravodajca, členovia senátu - JUDr. Adriana Kálmánová, PhD. a JUDr. Boris Minks - ako

zastupujúci sudca pôvodného člena senátu JUDr. Vladimíra Novotného v párny týždeň podľa časti C Tabuľkovej formy výkonu súdnictva Rozvrhu práce Krajského súdu v Nitre na rok 2018 v znení dodatku č. 8 účinného od 2. mája 2018. Na záver uviedol, že k prerozdeleniu vecí nedošlo. Dovolaciemu súdu je v zmysle uvedeného zrejme, že vybraný senát bol v danej veci určený v súlade s rozvrhom práce a teda, odvolací súd bol pri rozhodovaní správne obsadený.

27. Podľa dovolacieho súdu teda spôsob, akým bola v danom prípade posudzovaná vec pridelená senátu v zložení JUDr. Vladimír Novotný, JUDr. Adriana Kálmánová, PhD. a JUDr. Boris Minks nevybočuje z rámca Rozvrhu práce Krajského súdu v Nitre platného v čase, kedy vec došla na súd, resp. z rámca zákona o súdoch, najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania vecí. Prípustnosť dovolania preto z § 420 písm. e/ CSP nevyplýva.

28. Dovolateľka tiež namietala zmätočnosťnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

29. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Dovolací súd v súvislosti s námietkou dovolateľky o porušení § 420 písm. f/ CSP nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu akcentuje, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, a táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“. Dovolací súd poukazuje aj na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá. Právna veta zjednocujúceho stanoviska R 2/2016 znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

31. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). V posudzovanej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej

inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu dal odvolací súd v danom spore odpoveď na tie otázky, ktoré boli z jeho hľadiska relevantné pre rozhodnutie o odvolaní, ale aj náležite reagoval na odvolacie námietky dovolateľky.

32. V súvislosti s námietkami dovolateľky ohľadom nesprávnosti výkladu príslušných ustanovení, o ich nesprávnej neaplikácii a z toho vyplývajúcich nesprávnych právnych záveroch, dovolací súd uvádza, že uvedená námietka súvisí s právnym posúdením predmetného sporu. K čomu akcentuje, že ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. sp. zn. I. ÚS 188/06).

33. Najvyšší súd považuje k predmetnému dovolaniu za potrebné poukázať na konštatovanie Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

34. Zhrnúc vyššie uvedené dovolateľka tak neopodstatnene namietala existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd môže len konštatovať, že dovolateľke nebolo znemožnené uskutočňovať jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto dovolací súd jej dovolanie aj v tejto časti ako neprípustné odmietol.

35. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP prípustné, preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

36. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že dovolací dôvod, ktorým žalovaná namietala, že predmetom posúdenia merita veci nebol nebytový priestor, ale stavba je bezpredmetný, pretože tento namietala až v dovolacom konaní a nebol riešený odvolacím súdom, preto sa ním nemohol dovolací súd zaoberať (toto by prichádzalo od úvahy pri posudzovaní prípustnosti dovolania a podľa § 421 ods. 1 CSP).

37. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.